

Atkelta iš 10 psl.

muitai – šis dokumentas pateikiamas EID 44 langelyje įrašant kodu D018. *Importuojamiems produktams bus taikomi antidempingo ir kompensaciniai muitai: 41,3 proc. dydžio galutinis antidempingo muitais ir 6,4 proc. dydžio kompensacinis muitais. (5 pav.)*

III. Kartu su importuojamais produktais nepateikiami jokie papildomi dokumentai.

Importuojamiems produktams bus taikomi antidempingo ir kompensaciniai muitai: 41,3 proc. dydžio galutinis antidempingo muitais ir 6,4 proc. dydžio kompensacinis muitais.

Pastaba: Papildomų dokumentų (D017 arba D018) pateikimas nėra privalomas. Nepateikus minėtų dokumentų importuoti prekes leidžiama skaičiuojant maksimalius importo mokesčius pagal gamintojui nustatytus tarifus.

Taigi, iš pateiktų pavyzdžių matome, kaip svarbu deklaruojant

21 Aktyvioji transp priem. ir jos registr. šalis vykstant p... Sarašas	22 Valiuta ir bendroji faktūrinė vertė EUR 800.00	23 Kursas 0/3.4528	24 Sandorio rūšis
25 Transporto rūšis pasienyje	26 Vidaus transporto rūšis	27 Išskrovimo vieta	28 Finansiniai ir banko duomenys iš L2/8, iš L14 a/s: banko p. banko kod.
29 Atvykimo per sieną įstaiga	30 Prekių buvimo vieta	32 Prekes 1 Nr. 8541 40 90	33 Prekes kodas LITAR TARC 31 B822
Zenkliai ir numeriai. Konteinerių Nr. Skaičius ir rūšis 1-Pak: 100 PK	34 Kilmės šalies k CN	35 Bruto masė (kg) 1001.000	36 Preferencija 100
2- Fotovoltiniuose moduluose arba plokštėse iš kristalinio silicio naudojami elementai, kurių storis neviršija 400 um	37 PROCEDŪRA 40 00	38 Neto masė (kg) 1000.000	39 Kvota
3- Kiekis: 0.00000	40 Bendroji deklaracija/pirminis dokumentas Sarašas	41 Papildomas mato vi Sarašas WAT	42 Prekes vertė 800.00
ir kiti dokumentai D018 nr. N730 nr. N935 nr.	43 VN 1	44 Patikslinimas MF	45 Statistinė vertė 2762.24
Mokesčių sk.lentelė: nenaudojama	46 Mokėjimo atidėjimas Sarašas	47 Multinės sandėlis	48 Mokesčių suma 2175.00
Tipas	Mokesčio pagrindas	Norma	Suma
A00	2762.240	0.0000	0.00
A40	2762.240	0.0640	177.00
A30	2762.240	0.4130	1141.00
B00	4080.240	0.2100	857.00

tokias prekes atpažinti turimus dokumentus, žinoti jiems keliamus reikalavimus, t. y. kokia informacija turi būti juose pateikta, ir atitinkamai teisingai parinkus deklaracijos 44 langelyje nurodomą pateikiamo dokumento kodą, teisingai ir teisėtai pasinaudoti muitų teisės aktų nustatyta tvarka numatyta palankesne galutinio antidempingo ir kompensacinio importo muto norma.

PREKĖS KILMĖ: GINČO ATVEJU ĮRODINĖJIMO PRIEVOLĖ NE VISUOMET TENKA IMPORTUOTOJUI

Jonas Sakalauskas
Advokatų kontoros
SORAINEN advokatas

Dažnu atveju importuotojas, priešingai nei muitinė, neturi galimybės įrodyti detalių aplinkybių, susijusių su eksportuotojo atliktomis prekės perdavimo procedūromis, ar gauti kokių nors dokumentų, susijusių su eksportuotoju ar jo veikla. Todėl vertinant prekių kilmę tokiais atvejais tampa itin svarbus klausimas dėl teisingo ir proporcingo įrodinėjimo pareigos paskirstymo tarp importuotojo ir valstybės.

▪ Rizika, kylanti gabenant prekes iš tam tikrų šalių

Į Europos Komisijos akiratį neretai patenka prekės, kurios

importuojamos iš Kinijos, Tailando, Indonezijos, Indijos, Malaizijos, Turkijos. Prekių eksporto į Europos Sąjungą ar kitų ekonominių sąlygų iš trečiųjų valstybių pasikeitimas skatina Europos Komisiją tirti tokio eksporto įtaką ES pramonei. Viena iš galimų ES pramonės ir rinkos apsaugos priemonių – tarifinis reguliavimas, pavyzdžiui antidempingo muitai.

Antidempingo muitais siekiama apriboti nesąžiningus eksportuojančios trečiosios valstybės įmonių veiksmus, kai prekės užsienio rinkoms parduodamos žemesne nei rinkos kaina.

▪ Kilmės įrodymai

Tarptautiniai susitarimai numato dokumentus, kurie patvirtina prekių kilmę. Vienas pagrindinių dokumentų – prekių kilmės sertifikatas. Priklausomai nuo prekės taikomo režimo ir jei teisės aktai numato lengvatinius muitų tarifus importuojant prekes iš tam tikrų valstybių, kilmės dokumentai suteikia galimybę taikyti lengvatinius importo muitų tarifus. Taip pat suteikia galimybę nustatyti, ar trečiosios valstybės ar konkretaus gamintojo eksportuojamoms prekėms yra

Nukelta į 11 psl.

Atkelta iš 10 psl.

taikomi antidempingo muitai ar kitos tarifinio reguliavimo priemonės. Pastarasis atvejis yra aktualus tiek lengvatinės, tiek nelengvatinės prekių kilmės atveju.

Prekių kilmės ir prekėms siekiamo taikyti muitų režimo klausimas pastaruoju metu tampa itin aktualus importuotojams, kadangi valstybių narių muitinės vis dažniau pradeda tyrimus dėl prekių kilmės bei siekia paneigti importuotojo turimą prekių kilmės sertifikatą bei importuotų prekių kilmę. Tai gali sąlygoti tiek lengvatinių muitų tarifų netaikymą, tiek, be kita ko, antidempingo muitų riziką.

■ Importuotojo galimybės ir prievolės įrodyti prekių kilmę

Dėl tarptautinės prekybos ypatumų, importuotojas turi ribotą galimybę įsitikinti įsigyjamų prekių kilme ir vadovaujasi oficialiais dokumentais, kurie teisės aktų nustatyta tvarka patvirtina prekių kilmę. Pavyzdžiui, dažnu atveju importuotojas, priešingai nei muitinė, neturi galimybės įrodyti detalių aplinkybių, susijusių su eksportuotojo atliktomis prekės perdirbimo procedūromis, ar gauti kokių nors dokumentų, susijusių su eksportuotoju ar jo veikla (dokumentus apie eksportuotojo žaliavų įsigijimą, atliktas importo operacijas ar pan.). Todėl vertinant prekių kilmę tokiais atvejais tampa itin svarbus klausimas dėl teisingo ir proporcingo įrodinėjimo pareigos paskirstymo tarp importuotojo ir valstybės.

Akivaizdu, jog lengvatinės prekių kilmės atveju importuotojas turi pareigą teisės aktų nustatyta tvarka įrodyti, jog prekės yra tos valstybės kilmės, kurios atžvilgiu yra taikomos lengvatės, t.y. muitų teisės prasme patvirtinti prekių kilmę. Antidempingo muitų atveju įrodinėjimo taisyklė skiriasi.

■ Teismų praktika: suformuotas precedentas dėl antidempingo muitų

Lietuvos teismų praktikoje iki šiol nebuvo plačiai nagrinėti ginčai dėl antidempingo muitų taikymo bei nelengvatinės prekių kilmės. Tačiau situacija keičiasi. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2014 m. balandžio 30 d. priėmė sprendimus bylose Nr. A-261-144/2014 ir A-261/146/2014 pagal bendrovių apeliacinius skundus, kuriose galutinai išsprendė ginčus dėl antidempingo muitų taikymo iš Taivano į Lietuvą importuotoms prekėms.

Lietuvos bendrovėms importavus iš Taivano prekes, Lietuvos muitinė po prekių išleidimo į laisvą apyvartą priėmė sprendimą nepripažinti bendrųjų prekių kilmės sertifikatų, kurie patvirtino

prekių Taivano kilmę, ir nustatė bendrovėms sumokėti beveik 1 mln. litų dydžio antidempingo muitų, importo PVM, baudų ir delspinigių. Tokių muitinės sprendimų pagrindas – vertinimas, jog prekės galimai galėjo būti ne Taivano, o Kinijos kilmės.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas priimtais sprendimais panaikino Muitinės departamento prie Finansų ministerijos ir pirmosios instancijos teismų sprendimus, kuriais buvo atmesti bendrovių skundai, ir visiškai patenkino bendrovių apeliacinius skundus ir panaikino žemesnės instancijos teismo ir Lietuvos muitinės sprendimus.

Šiais teismų sprendimais buvo išaiškinta, jog muitinei tenka pareiga įrodyti antidempingo muitų taikymo pagrįstumą, tai yra turi pareigą įrodyti prekės kilmės šalį, iš kurios kilusioms prekėms taikomas antidempingo muftas ir tai pagrįsti faktais. Taip pat įrodyti, jog kitoje šalyje (eksporto valstybėje) nebuvo atliktos prekių gamybos (perdirbimo) operacijos, kurios sudarytų teisinį pagrindą pakeisti prekių kilmę.

Taip pat teismai vertindami muitinei taikomą įrodinėjimo pareigą akcentavo ir teisės aktais muitinei suteiktas teisės rinkti įrodymus tiek Lietuvoje, tiek kreipiantis į užsienio, įskaitant trečiąsias, valstybes. Tai patvirtina, jog mokestiniuose ginčiuose mokesčių administratoriui (muitinei) nepakanka formaliai pagrįsti savo sprendimo ir perkelti mokesčių mokėtojui (importuotojui) įrodinėjimo pareigą, t.y. pareigą paneigti mokesčių administratoriaus išvadas ar prielaidas, o įpareigoja mokesčių administratorių pasinaudoti visomis jam suteikiamomis teisėmis, siekiant objektyviai nustatyti faktus.

Kitas svarbus teismų pateiktas išaiškinimas – dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) kompetencijos. Pažymėtina, jog dažniais atvejais pagrindas pradėti mokestinį patikrinimą dėl antidempingo muitų, sudarė OLAF atliekami tyrimai ir išvados, kurias ši institucija pateikdavo valstybėms narėms ir įpareigodavo pradėti nacionalinius tyrimus, įskaitant mokestinius patikrinimus. Lietuvos teismų praktikoje nebuvo vertintas klausimas dėl OLAF kompetencijų ir tyrimo ataskaitų juridinės galios.

Aukščiau minėtais Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimais išaiškinta, jog

OLAF pateikiamos ataskaitos yra rekomendacinio pobūdžio, vienas iš galimų įrodinėjimo šaltinių, ir neturi savaresnės įrodomosios galios nei kiti byloje šalių pateikiami įrodymai.

Nukelta į 13 psl.

Atkelta iš 12 psl.

Todėl valstybės institucija negali besąlygiškai remtis OLAF ataskaitoje pateikiamomis išvadomis, o turi pasinaudoti jai teisės aktais suteikiamomis teisėmis rinkti įrodymus ir patvirtinti faktus. Taigi OLAF ataskaitos besąlygiškai neatleidžia valstybės institucijų nuo įrodinėjimo pareigų.

Tokios teismo pateiktos išvados patvirtina, jog Lietuva jau žymiai brandžiau pradeda taikyti ES teisės aktus ir suteikia

pagrindo tikėtis teisingo ir objektyvaus pareigų pasidalinimu tarp verslo ir institucijų.

Tai turėtų padėti importuotojams suvaldyti tarptautinėje prekyboje esančias rizikas bei užtikrinti tinkamą ir teisingą pareigų paskirstymą tarp verslo ir valstybės institucijų. Tai atitinka ES teisės aktais nustatytas taisykles bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką.

PASAULIO MUITINIŲ ORGANIZACIJOS (PMO) LEIDINYS „PMO NAUJIENOS“

Enrika Mažeikienė
UAB „Muita“ direktorė
www.muita.lt

Pasaulio muitinių organizacijai maloniai sutikus, pristatome pagrindines temas ir straipsnius, publikuotus naujausiame leidinyje „PMO naujienos“ numeryje.

▪ Trumpai apie PMO ir „PMO naujienas“

Pasaulio muitinių organizacija - tarptautinė organizacija, vienijanti daugelio pasaulio valstybių muitines. Šiai dienai organizacija vienija 179 narius. Būstinė įsikūrusi Briuselyje

(Belgija). Pasaulio muitinių organizacijos pagrindinė veikla ir siekiai yra padėti valstybėms derinti tarpusavyje muitinių veiklą, teisės aktus, tokiu būdu gerinant tarptautinės prekybos sąlygas verslo partneriams įvairiose šalyse. Plačiau apie PMO www.wcoomd.org.

„PMO naujienos“ yra e-leidiny, leidžiamas tris kartus per metus: vasarį, birželį ir spalį. Kaip toliau pateikiamame straipsnyje apie komunikaciją nurodo PMO generalinis sekretorius Kunio Mikuriya, šiame leidinyje publikuojamos muitinės srityje įtakingų žmonių įžvalgos apie iššūkius, su kuriais susiduria pasaulio muitinės, ir galimybes.

▪ Pradinė informacija pristatomomis temomis

Pirmoji tema - Prekybos palengvinimo sutartis (angl. Agreement on Trade Facilitation)

1996 m. Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ministrų susitikime Singapūre diskusijai buvo pristatyta tema Prekybos palengvinimas. Diskusijos truko iki 2004 m., kai pagaliau PPO šalys narės susitarė pradėti derybas dėl Prekybos palengvinimo sutarties. Konsolidavus įvairius pasiūlymus 2013 m. gruozio 7 d. 159 šalių ministrų sutarimu buvo patvirtinta Prekybos palengvinimo sutartis, pagal kurią PPO šalys narės įsipareigoja skatinti prekybą paprastindamos muitinės procedūras.

Prekybos palengvinimo sutartyje įtvirtintos nuostatos apima įvairius muitinės veikos aspektus, pvz.:

- ✓ muitinė įpareigojama internete teikti informaciją apie muitinės procedūras, dokumentų formas, informacijos centrų kontaktus;
- ✓ muitinė, ūkio subjektui pageidaujant, įpareigojama išduoti išankstinę informaciją dėl prekės klasifikavimo, kilmės, įvertinimo metodo ar

Nukelta į 14 psl.